ỦY BAN NHÂN DÂN XÃ SƠN TÂY THƯỢNG	CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM Độc lập - Tự do - Hạnh phúc
Số: 21/BC-UBND	*Sơn Tây Thượng, ngày 19 tháng 01 năm 2026*

BÁO CÁO
Hiện trạng, định hướng phát triển du lịch bền vững, du lịch cộng đồng ở địa phương giai đoạn 2026-2030, định hướng đến năm 2045

Thực Thực hiện Công văn số 45/SVHTTDL-QLDL ngày 08/01/2026 của Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh Quảng Ngãi về việc phối hợp báo cáo hiện trạng, định hướng phát triển du lịch bền vững, du lịch cộng đồng ở địa phương giai đoạn 2026 - 2030, định hướng đến năm 2045; Chủ tịch Ủy ban nhân dân xã Sơn Tây Thượng báo cáo hiện trạng, định hướng phát triển du lịch bền vững, du lịch cộng đồng ở địa phương giai đoạn 2026 - 2030, định hướng đến năm 2045, cụ thể như sau:

I. KHÁI QUÁT CHUNG

Thực hiện Nghị quyết số 1677/2025/QH15 ngày 16/6/2025 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về việc sắp xếp các đơn vị hành chính cấp xã của tỉnh Quảng Ngãi năm 2025; theo đó, UBND xã Sơn Tây Thượng được thành lập trên cơ sở sáp nhập 03 xã (cũ) là Sơn Mùa, Sơn Bua và Sơn Liên với tổng diện tích khoảng 12.240,49 ha. Toàn xã có 10 thôn, dân số trên 7.000 người, trong đó đồng bào dân tộc thiểu số chiếm trên 90%. Đây là địa phương có cảnh quan thiên nhiên còn hoang sơ, khí hậu miền núi mát mẻ, cùng với bản sắc văn hóa truyền thống đặc trưng của đồng bào dân tộc thiểu số, tạo nhiều tiềm năng và lợi thế để phát triển du lịch cộng đồng, du lịch sinh thái và du lịch trải nghiệm văn hóa bản địa.

1. Tình hình phát triển kinh tế - xã hội năm 2025

Tình hình phát triển kinh tế - xã hội đạt nhiều kết quả tích cực. Năm 2025, xã đã đạt 16/16 chỉ tiêu kinh tế - xã hội so với kế hoạch đề ra. Kinh tế tiếp tục tăng trưởng, tổng sản phẩm trên địa bàn đạt trên 274,61 tỷ đồng, tăng 5,6% so với năm 2024. Quy mô nền kinh tế năm 2025 đạt 719 tỷ đồng, tăng 8,1% so với năm 2024. Cơ cấu kinh tế: lĩnh vực nông, lâm nghiệp và thuỷ sản chiếm 18,1%; lĩnh vực công nghiệp - xây dựng chiếm 55,1% (trong đó: Công nghiệp 43,04%); lĩnh vực dịch vụ chiếm 26,8%. Tổng giá trị sản phẩm nông, lâm nghiệp, thủy sản đạt trên 62,51 tỷ đồng, tăng 3,4% so với năm 2024.

Năm 2025 đã thu hút Công ty TNHH MTV Nông nghiệp Xanh Tony Farm Đà Lạt, liên kết với 07 hộ dân trồng tập trung trồng 05 ha cây Sầu riêng, Cà phê, Chanh dây..., kinh phí đầu tư khoảng 03 tỷ đồng. Bên cạnh đó, xã cũng đang hoàn thiện thủ tục để ký kết với Công ty Cổ phần chế biến nông sản Sao Mai trồng dứa Queen; Công ty Cổ phần dược liệu OPC trồng cây Vông Nem (cây dược liệu trị chứng mất ngủ),

Công ty Cổ phần phát triển Nông nghiệp công nghệ cao GOC Cao nguyên trồng cây thuốc lá...

Tổ chức các hoạt động bảo tồn, phát huy các di sản văn hóa phi vật thể, giá trị bản sắc văn hóa Ca Dong, di tích lịch sử cách mạng gắn với phát triển du lịch được quan tâm: Phối hợp với Ban xây dựng Đảng hoàn thành hồ sơ công nhận di tích lịch sử Ban Kinh Tài tỉnh mật danh "Gia đình Dượng Bảy; Thành lập 10 CLB Văn hóa dân gian Cồng Chiêng tại 10 Thôn trên địa bàn xã, vượt chỉ tiêu Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ xã; Tổ chức lập hồ sơ trình Bộ Văn hóa, thể thao và Du lịch công nhận Di sản văn hóa phi vật thể "Nghệ thuật trình diễn Cồng chiêng của người CaDong – bộ chiêng HaNâng và HLênh"; Ký kết hợp tác với Tạp chí Du lịch Thành phố Hồ Chí Minh để triển khai công tác truyền thông các sự kiện văn hóa, du lịch trên địa bàn xã… Các hoạt động văn hóa, thể dục, thể thao được tổ chức sôi nổi, nhu cầu vui chơi, giải trí của người dân tăng cao. Các chính sách giảm nghèo, an sinh xã hội tiếp tục quan tâm, chú trọng triển khai; rà soát, đơn giản hóa cải cách thủ tục hành chính, công tác chuyển đổi số được chú trọng thực hiện trong tất cả các lĩnh vực; tăng cường kỷ luật, kỷ cương hành chính, quốc phòng, an ninh, trật tự an toàn xã hội được giữ vững.

2. Tiềm năng và lợi thế về phát triển du lịch

2.1. Tiềm năng về tài nguyên tự nhiên

Sơn Tây Thượng có cảnh quan núi rừng còn hoang sơ, hệ sinh thái rừng-núi, thác suối, có hồ Thủy điện Đăkđrinh, rất phù hợp với các loại hình du lịch sinh thái, nghỉ dưỡng gắn với thiên nhiên. Ruộng bậc thang là tài nguyên du lịch quý, trở thành điểm check-in hấp dẫn nhất là vào mùa lúa chín – sản phẩm đặc trưng của du lịch miền núi nếu được đầu tư bài bản sẽ hút khách trải nghiệm và khám phá thiên nhiên.

Phát triển du lịch sinh thái, trải nghiệm, cộng đồng, kết hợp bảo tồn, phát triển và quản lý rừng gắn với phát triển du lịch– văn hóa địa phương, trong đó lấy du lịch cộng đồng và văn hóa dân tộc thiểu số làm nền tảng.

2.2. Tiềm năng về tài nguyên văn hóa

Phát huy tiềm năng, lợi thế địa phương để phát triển du lịch: tiếp tục nâng cao chất lượng các loại hình dịch vụ để thu hút khách du lịch; Xây dựng Di tích lịch sử cách mạng Ban Kinh -Tài Tỉnh ủy, mật danh "Dượng bảy".

Đời sống sinh hoạt cộng đồng mang đậm nét văn hóa của đồng bào dân tộc Ca Dong, là điều kiện thuận lợi để phát triển du lịch cộng đồng gắn với trải nghiệm văn hóa bản địa. Bà con nhân dân còn lưu giữ được 340 bộ chiêng H Lênh và 296 bộ chiêng Ha Nâng có 03 nghệ nhân và 114 người biết đánh chiêng ngoài ra Nhân dân thường xuyên sử dụng một số nhạc cụ truyền thống như tre nứa nhạc cụ Vinh – Vút; nghệ thuật chế tác và trình diễn đàn K; râu, nghệ thuật chế tác và trình diễn đàn Môi (Ra ngói), nghệ thuật chế tác và trình diễn sáo (Ta lía); lễ mừng lúa mới, lễ ăn trâu.

Ẩm thực địa phương phong phú, mang tính truyền thống, có thể khai thác thành sản phẩm du lịch đặc trưng.

2.3. Lợi thế về vị trí và khả năng liên kết.

Tuyến QL.24D đi qua xã nối tiếp QL. 24B trở thành tuyến kinh tế động lực thúc đẩy mối liên kết Khu kinh tế cửa khẩu quốc tế Bờ Y với Khu kinh tế Dung Quất, Khu kinh tế mở Chu Lai để hình thành trung tâm công nghiệp trọng điểm của khu vực và cả nước. Sơn Tây Thượng có vai trò kết nối (điểm trung chuyển hàng hóa và dịch vụ, trạm dừng…)giữa vùng kinh tế biển với vùng kinh tế diễn ra ở khu vực biên giới của tỉnh Quảng Ngãi sau sáp nhập. Ngoài ra với vị trí gần như là trung tâm của vùng, Sơn Tây Thượng có cơ hội giao thương hàng hóa, dịch vụ và hợp tác liên kết vùng trong phát triển du lịch, như Măng Đen phát triển vùng nguyên liệu, vùng dược liệu, giải quyết các vấn đề về bảo vệ môi trường, phát triển văn hóa…

2.4. Lợi thế về nguồn nhân lực và cộng đồng dân cư

Đồng bào các dân tộc ở xã Sơn Tây Thượng sống thân thiện, hiếu khách, có tinh thần đoàn kết cộng đồng cao.

Cộng đồng dân cư đang có khác khao tham gia phát triển du lịch để tăng thu nhập và cải thiện đời sống, phát triển kinh tế gia đình.

2.5. Lợi thế từ chủ trương, chính sách

Phát triển du lịch cộng đồng, du lịch nông thôn phù hợp với chủ trương của Đảng và Nhà nước về xây dựng nông thôn mới, nông thôn mới kiểu mẫu.

Nhận được sự quan tâm, định hướng của các cấp chính quyền trong việc khai thác tiềm năng du lịch gắn với phát triển bền vững.

II. HIỆN TRẠNG PHÁT TRIỂN DU LỊCH TẠI ĐỊA PHƯƠNG

1. Tình hình khai thác tài nguyên du lịch

1.1. Tài nguyên du lịch tự nhiên

Xã Sơn Tây Thượng có địa hình là rừng, núi, có nhiều ruộng bậc thang, lòng hồ của các thủy điện tạo nên cảnh quan tự nhiên đa dạng, có giá trị về sinh thái và thẩm mỹ; thuận lợi cho phát triển các hoạt động tham quan, trải nghiệm thiên nhiên, dã ngoại.

Khu vực này còn giữ được nét hoang sơ, nhiều vùng của xã chưa khai thác, tác động nhiều bởi hoạt động xây dựng hay khai thác tiềm năng du lịch vốn có.

Hiện nay, tài nguyên tự nhiên trên địa bàn xã chủ yếu được quản lý, bảo vệ theo quy định chung; việc đầu tư khai thác du lịch còn ở mức độ ban đầu, chưa hình thành sản phẩm du lịch cụ thể; các hoạt động khai thác chủ yếu mang tính tự phát, quy mô

nhỏ, chưa gắn với quy hoạch tổng thể và chưa phát huy hết tiềm năng sẵn có.

1.2. Tài nguyên du lịch tự nhiên gắn với thủy văn

Xã Sơn Tây Thượng có Sông Rin, có nhiều suối lớn, nhỏ hợp nhánh tại Sông Rin là tài nguyên thủy văn quan trọng, tạo cảnh quan đặc trưng cho địa phương. Khu vực ven sông có tiềm năng phát triển, như: Du lịch sinh thái ven sông. Du lịch trải nghiệm, nuôi trồng thủy sản.

Bên cạnh đó xã Sơn Tây Thượng sở hữu nhiều tài nguyên du lịch tự nhiên và văn hóa có giá trị. Về tài nguyên tự nhiên, địa phương có cảnh quan núi rừng hùng vĩ, môi trường sinh thái còn nguyên sơ, ít chịu tác động của con người, thuận lợi cho phát triển du lịch sinh thái, du lịch trải nghiệm, khám phá thiên nhiên. Kết hợp bảo tồn, phát triển và quản lý rừng gắn với phát triển du lịch– văn hóa địa phương, trong đó lấy du lịch cộng đồng và văn hóa dân tộc thiểu số làm nền tảng. Kết hợp đẩy mạnh du lịch sinh thái, trải nghiệm không chỉ ở rừng mà còn ở các vùng nông nghiệp trồng trọt, giúp đa dạng loại hình du lịch và thu hút khách du lịch đến với địa phương. Về tài nguyên văn hóa, xã có nền văn hóa truyền thống đặc sắc của đồng bào dân tộc Ca Dong với các lễ hội dân gian, văn hóa cồng chiêng, nhạc cụ truyền thống và sinh hoạt cộng đồng mang đậm bản sắc dân tộc.

Công tác quản lý, bảo vệ tài nguyên và môi trường du lịch bước đầu được quan tâm; các hoạt động giữ gìn cảnh quan tự nhiên, vệ sinh môi trường tại khu dân cư từng bước được triển khai nhằm tạo điều kiện phục vụ phát triển du lịch trong thời gian tới.

1.3 Tài nguyên du lịch văn hóa, lịch sử

Xã Sơn Tây Thượng hiện đang khai thác để xây dựng khu Di tích lịch sử cách mạng Ban Kinh- Tài Tỉnh ủy, mật danh "Dượng bảy". Khi di tích lịch sử này hình thành sẽ là nền tảng quan trọng để hình thành điểm tham quan lịch sử - văn hóa, gắn với hoạt động tri ân, giáo dục truyền thống cho các thế hệ.

1.4. Tài nguyên du lịch ẩm thực và sản xuất truyền thống

Hiện nay trên địa bàn xã đã và đang có những mô hình trồng cây ăn quả như Bưởi da xanh, ổi Soli… đã đem lại hiệu quả. Bên cạnh đó, người dân vẫn còn lưu giữ và chế biến những món ăn truyền thống như: gói bánh lá dong, cơm lam, thịt nướng ống lồ ô, rau ranh, ốc đá, rau rừng, măng vót ... hay làm rượu cần. Các món ăn truyền thống này không chỉ mang giá trị kinh tế, văn hóa mà còn là nguồn tài nguyên du lịch đặc sắc, có tiềm năng khai thác phát triển du lịch trải nghiệm, du lịch cộng đồng, góp phần bảo tồn bản sắc văn hóa địa phương và nâng cao thu nhập cho người dân.

1.5. Công tác bảo vệ môi trường du lịch:

UBND xã luôn chú trọng bảo vệ môi trường, giữ gìn bản sắc và an toàn du lịch, tăng cường truyền thông, vận động Nhân dân bảo vệ môi trường, không xả rác thải

bừa bãi, sử dụng năng lượng sạch, đầu tư trồng các loại hoa như Hoa Anh Đào, Hoa Mua, bảo tồn cây xanh, cảnh quan; bảo đảm an ninh trật tự, an toàn giao thông và an toàn thực phẩm cho du khách.

2. Hạn chế và nguyên nhân

2.1. Hạn chế

Bên cạnh những tiềm năng sẵn có, phát triển du lịch tại xã Sơn Tây Thượng còn gặp nhiều khó khăn, hạn chế, chủ yếu do cơ sở hạ tầng phục vụ du lịch còn thiếu, yếu; sản phẩm du lịch đặc trưng chưa được hình thành rõ nét; nhận thức và kỹ năng làm du lịch của người dân còn hạn chế; thiếu sự liên kết với các doanh nghiệp lữ hành, thị trường du lịch trong và ngoài tỉnh.

Du lịch chưa được khai thác chuyên sâu: Mặc dù xã có tiềm năng, lợi thế về cảnh quan núi rừng hùng vĩ, văn hóa địa phương nhưng việc xây dựng các sản phẩm du lịch đặc thù vẫn còn hạn chế. Cơ sở hạ tầng du lịch: Hệ thống dịch vụ du lịch như nhà hàng, lưu trú… còn hạn chế, chưa tạo được môi trường thu hút khách du lịch.

Nguồn nhân lực phục vụ du lịch (hướng dẫn viên, nhân viên dịch vụ, đặc biệt là người địa phương) thiếu kỹ năng chuyên môn và chưa được đào tạo bài bản.

Việc quảng bá và tiếp thị các hoạt động xúc tiến du lịch, quảng bá hình ảnh có khả năng phát triển các điểm du lịch trên địa bàn còn hạn chế, chưa khai thác hiệu quả các kênh truyền thông, mạng xã hội hay hợp tác với các công ty du lịch. Điều này khiến điểm đến ít được biết tới rộng rãi.

2.2. Nguyên nhân.

Chính quyền địa phương 02 cấp mới vận hành, nguồn nhân lực có chất lượng phục vụ du lịch chưa đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ hiện nay. Nhiều hộ dân chưa sáng tạo, đổi mới để phát triển du lịch cộng đồng, tăng thu nhập cho gia đình.

Nguồn ngân sách đầu tư còn hạn chế.

Du lịch ở xã chưa hình thành và thiếu liên kết vùng với các tuyến du lịch chính.

Đây là những nguyên nhân chính đòi hỏi phải có sự đầu tư, hỗ trợ và định hướng của Nhà nước trong giai đoạn tới.

III. ĐỀ XUẤT PHÁT TRIỂN DU LỊCH GIAI ĐOẠN 2026- 2030, ĐỊNH HƯỚNG ĐẾN NĂM 2045

1. Phát triển hạ tầng du lịch và sản phẩm du lịch

TT	Nội dung đầu tư	Vốn đầu tư (dự kiến)/đồng	Cơ cấu nguồn vốn	
			NSNN/đồng	Xã hội hóa
1	Đầu tư xây dựng cơ sở lưu trú	10.000.000.000		**10.000.000.000**
2	Thành lập tổ/HTX du lịch cộng đồng Sơn Tây Thượng**.**	1.000.000.000	700.000.000	300.000.000
3	Đầu tư xây dựng, mở rộng hệ thống giao thông, điện, viễn thông kết nối đến các điểm du lịch.	15.000.000.000	15.000.000.000	
4	Hệ thống nhà vệ sinh công cộng đạt chuẩn tại điểm du lịch.	1.200.000.000	1.000.000.000	200.000.000
5	Hỗ trợ người dân cải tạo nhà ở theo tiêu chí: Sạch sẽ – an toàn – giữ bản sắc địa phương	3.000.000.000	2.000.000.000	1.000.000.000

1.1. Đầu tư xây dựng cơ sở lưu trú du lịch

Hiện nay, trên địa bàn xã chưa có cơ sở lưu trú du lịch đạt chuẩn, không đáp ứng được nhu cầu nghỉ lại của du khách khi đến tham quan, trải nghiệm. Đây là nút thắt lớn nhất cản trở phát triển du lịch, khiến các điểm du lịch dù có tiềm năng nhưng không thể khai thác hiệu quả. Việc đầu tư xây dựng cơ sở lưu trú (nhà nghỉ, homestay, nhà sàn truyền thống cải tạo phục vụ du lịch) là tạo điều kiện để kéo dài thời gian lưu trú của du khách, tăng chi tiêu du lịch; tạo sinh kế mới cho người dân DTTS tại chỗ; là tiền đề để hình thành chuỗi dịch vụ du lịch cộng đồng.

Do khả năng tích lũy của người dân thấp, hạng mục này cần ưu tiên đầu tư bằng ngân sách nhà nước, lồng ghép từ các chương trình mục tiêu quốc gia, làm "vốn mồi" để thu hút sự tham gia của cộng đồng.

1.2. Thành lập Tổ/HTX du lịch cộng đồng Sơn Tây Thượng

Trên địa bàn xã Sơn Tây Thượng, người dân chủ yếu là đồng bào dân tộc thiểu số, kỹ năng tổ chức, quản lý và khai thác hoạt động du lịch còn hạn chế; các hoạt động liên quan đến du lịch hiện nay chủ yếu mang tính tự phát, nhỏ lẻ, thiếu sự liên kết, chưa hình thành được sản phẩm du lịch ổn định và bền vững. Do đó, việc thành lập Tổ/Hợp tác xã du lịch cộng đồng Sơn Tây Thượng là yêu cầu cần thiết nhằm tổ chức, sắp xếp và phát triển hoạt động du lịch theo hướng bài bản, lâu dài.

Tổ/Hợp tác xã du lịch cộng đồng sẽ là đầu mối tập hợp, hướng dẫn người dân tham gia làm du lịch; đồng thời tiếp nhận, quản lý và sử dụng hiệu quả các nguồn hỗ trợ của Nhà nước, các chương trình, dự án đầu tư trên địa bàn; kết nối với doanh nghiệp lữ hành và thị trường du lịch. Kinh phí hỗ trợ ban đầu tập trung cho công tác tuyên truyền, vận động cộng đồng, hoàn thiện thủ tục pháp lý và trang bị một số phương tiện, dụng cụ phục vụ hoạt động chung, tạo nền tảng để phát triển du lịch cộng đồng bền vững, phù hợp với điều kiện thực tế của xã.2.3. Đầu tư hạ tầng giao thông, điện, viễn thông kết nối điểm du lịch.

1.3. Đầu tư hạ tầng giao thông, điện, viễn thông kết nối điểm du lịch

Hiện nay, hạ tầng giao thông, điện, viễn thông tại các khu vực có tiềm năng du lịch trên địa bàn xã Sơn Tây Thượng còn thiếu đồng bộ, khả năng tiếp cận hạn chế, đặc biệt gặp nhiều khó khăn vào mùa mưa. Việc đầu tư, nâng cấp hệ thống hạ tầng là điều kiện tiên quyết nhằm kết nối các điểm du lịch với trung tâm xã và các khu vực lân cận, bảo đảm an toàn cho du khách, đồng thời tạo điều kiện thuận lợi để người dân tham gia cung cấp các dịch vụ du lịch. Đây là hạng mục mang tính nền tảng, vượt quá khả năng đầu tư của người dân, do đó cần ưu tiên bố trí nguồn ngân sách nhà nước và lồng ghép các chương trình, dự án đang triển khai trên địa bàn.

1.4. Đầu tư hệ thống nhà vệ sinh công cộng đạt chuẩn

Du lịch cộng đồng gắn với thiên nhiên và sinh thái nếu không được đầu tư hệ thống nhà vệ sinh công cộng đạt chuẩn sẽ ảnh hưởng đến mỹ quan, môi trường và chất lượng trải nghiệm của du khách. Việc đầu tư nhà vệ sinh công cộng tại các điểm du lịch góp phần bảo vệ môi trường sinh thái, đáp ứng tiêu chí phát triển du lịch bền vững, đồng thời tạo hình ảnh văn minh, thân thiện cho điểm đến. Mặc dù kinh phí không lớn, nhưng đây là hạng mục có vai trò quan trọng, cần được Nhà nước hỗ trợ đầu tư ban đầu.

1.5. Hỗ trợ người dân cải tạo nhà ở theo tiêu chí du lịch cộng đồng

Phần lớn nhà ở của người dân đồng bào dân tộc thiểu số trên địa bàn xã còn chật hẹp, xuống cấp, chưa bảo đảm các tiêu chí về vệ sinh, an toàn và chưa phù hợp để đón khách du lịch. Việc hỗ trợ cải tạo nhà ở theo tiêu chí du lịch cộng đồng vừa góp phần nâng cao điều kiện sinh hoạt cho người dân, vừa giữ gìn kiến trúc truyền thống, từng bước hình thành mô hình homestay gắn với bản sắc dân tộc. Đây là chính sách mang tính khuyến khích, kích cầu, giúp người dân mạnh dạn tham gia phát triển du lịch trong điều kiện chưa đủ khả năng tự đầu tư.

2. Phát triển du lịch cộng đồng

TT	Nội dung đầu tư	Vốn đầu tư (Dự kiến)	Cơ cấu nguồn vốn	
1	Đầu tư xây dựng điểm	4.000.000.000	3.500.000.000	500.000.000

	du lịch cộng đồng			
2	Xây dựng sản phẩm và bảo tồn bản sắc trong phát triển du lịch.	2.000.000.000	1.500.000.000	500.000.000
3	Thành lập tổ chức du lịch cộng đồng (Tổ, CLB,HTX du lịch cộng đồng)	1.000.000.000	700.000.000	300.000.000
4	Phát triển nguồn nhân lực cộng đồng	1.500.000.000	1.200.000.000	300.000.000
5	Truyền thông, quản bá, kết nối thị trường	1.000.000.000	700.000.000	300.000.000

2.1. Đầu tư xây dựng điểm du lịch cộng đồng

Trên địa bàn xã Sơn Tây Thượng hiện có nhiều khu vực có tiềm năng phát triển du lịch cộng đồng, tuy nhiên các điểm này chưa được đầu tư đồng bộ, thiếu hạ tầng phục vụ đón tiếp khách, dẫn đến việc khai thác còn mang tính tự phát, hiệu quả thấp. Việc đầu tư xây dựng các điểm du lịch cộng đồng với tổng kinh phí dự kiến 4 tỷ đồng, trong đó 3,5 tỷ đồng từ ngân sách nhà nước và 0,5 tỷ đồng từ nguồn xã hội hóa, nhằm hình thành các điểm đón tiếp khách có tổ chức, bảo đảm các điều kiện cơ bản về hạ tầng, cảnh quan và dịch vụ. Đây là cơ sở quan trọng để khai thác hiệu quả tiềm năng sẵn có, đồng thời gắn phát triển du lịch với bảo vệ tài nguyên thiên nhiên và môi trường.

2.2. Xây dựng sản phẩm du lịch và bảo tồn bản sắc trong phát triển du lịch

Sơn Tây Thượng là địa phương có trên 90% dân số là đồng bào dân tộc thiểu số, sở hữu nhiều giá trị văn hóa truyền thống đặc sắc. Việc xây dựng sản phẩm du lịch gắn với bảo tồn bản sắc văn hóa, với kinh phí dự kiến 2 tỷ đồng (trong đó 1,5 tỷ đồng từ ngân sách nhà nước và 0,5 tỷ đồng từ nguồn xã hội hóa), nhằm phục dựng lễ hội truyền thống, bảo tồn nghề thủ công, phát triển du lịch trải nghiệm văn hóa, ẩm thực và sinh hoạt cộng đồng. Nội dung đầu tư này vừa góp phần gìn giữ giá trị văn hóa dân tộc, vừa tạo ra sản phẩm du lịch đặc thù, nâng cao giá trị gia tăng và thu nhập cho người dân địa phương.

2.3. Thành lập và củng cố các tổ chức du lịch cộng đồng

Hoạt động du lịch cộng đồng trên địa bàn xã hiện chưa có tổ chức đại diện thống nhất, thiếu cơ chế phối hợp và liên kết thị trường. Việc thành lập và củng cố các tổ chức du lịch cộng đồng (Tổ, Câu lạc bộ, Hợp tác xã) với tổng kinh phí dự kiến 1 tỷ đồng, trong đó 700 triệu đồng từ ngân sách nhà nước và 300 triệu đồng từ nguồn xã

hội hóa, nhằm tập hợp người dân, hướng dẫn tổ chức hoạt động du lịch theo hướng bài bản, bền vững; đồng thời làm đầu mối tiếp nhận các chính sách hỗ trợ của Nhà nước và kết nối với doanh nghiệp lữ hành, thị trường du lịch trong và ngoài tỉnh.

2.4. Phát triển nguồn nhân lực cộng đồng

Người dân địa phương hiện chưa được đào tạo bài bản về du lịch, kỹ năng phục vụ khách còn hạn chế, ảnh hưởng đến chất lượng dịch vụ và khả năng cạnh tranh của điểm đến. Việc đầu tư phát triển nguồn nhân lực cộng đồng với kinh phí dự kiến 1,5 tỷ đồng, trong đó 1,2 tỷ đồng từ ngân sách nhà nước và 300 triệu đồng từ nguồn xã hội hóa, nhằm tổ chức các lớp tập huấn, đào tạo về kỹ năng phục vụ, giao tiếp, quản lý homestay, hướng dẫn viên cộng đồng và nhận thức về phát triển du lịch bền vững. Đây là giải pháp then chốt để nâng cao chất lượng dịch vụ và bảo đảm sự tham gia lâu dài của cộng đồng.

2.5. Truyền thông, quảng bá và kết nối thị trường du lịch

Trong điều kiện là xã miền núi, điểm đến mới, công tác truyền thông, quảng bá và kết nối thị trường đóng vai trò đặc biệt quan trọng. Việc đầu tư cho hoạt động truyền thông, quảng bá và kết nối thị trường với tổng kinh phí dự kiến 1 tỷ đồng, trong đó 700 triệu đồng từ ngân sách nhà nước và 300 triệu đồng từ nguồn xã hội hóa, nhằm xây dựng hình ảnh du lịch cộng đồng Sơn Tây Thượng, quảng bá sản phẩm du lịch trên các kênh truyền thông, kết nối với doanh nghiệp lữ hành, hình thành các tour, tuyến du lịch trải nghiệm vùng cao. Nội dung này góp phần mở rộng thị trường, tăng lượng khách và nâng cao hiệu quả đầu tư du lịch trên địa bàn.

3. Phát triển du lịch cộng đồng – tạo sinh kế bền vững

3.1. Đầu tư xây dựng điểm du lịch cộng đồng

Việc hình thành các điểm du lịch cộng đồng có tổ chức sẽ giúp khai thác hiệu quả các tiềm năng sẵn có của địa phương, hạn chế tình trạng khai thác tự phát, đồng thời gắn kết chặt chẽ giữa bảo vệ tài nguyên thiên nhiên, môi trường với phát triển kinh tế, tạo sinh kế bền vững cho người dân.

3.2. Xây dựng sản phẩm du lịch gắn với bảo tồn bản sắc văn hóa

Đối với xã Sơn Tây Thượng, nơi có trên 90% dân số là đồng bào dân tộc thiểu số, bản sắc văn hóa truyền thống chính là tài nguyên du lịch quý giá nhất. Việc đầu tư bảo tồn, phục dựng lễ hội, nghề truyền thống, phát triển du lịch trải nghiệm văn hóa không chỉ góp phần gìn giữ giá trị văn hóa dân tộc mà còn tạo ra sản phẩm du lịch đặc thù, nâng cao thu nhập cho người dân, thúc đẩy phát triển các sản phẩm OCOP đặc trưng vùng cao.

3.3. Phát triển nguồn nhân lực và truyền thông du lịch

Người dân địa phương hiện chưa được đào tạo bài bản về du lịch, do đó cần được hỗ trợ nâng cao kiến thức phục vụ khách, kỹ năng giao tiếp và nhận thức về phát

triển du lịch bền vững. Song song với đó, công tác truyền thông, quảng bá, xây dựng hình ảnh điểm đến và kết nối thị trường là yếu tố quan trọng nhằm đưa hình ảnh du lịch Sơn Tây Thượng đến với du khách trong và ngoài tỉnh.

3. Kết luận và kiến nghị, đề xuất

Để khai thác hiệu quả tiềm năng, lợi thế về tài nguyên du lịch trên địa bàn xã Sơn Tây Thượng, từng bước hình thành các sản phẩm du lịch đặc trưng, góp phần phát triển kinh tế - xã hội địa phương theo hướng bền vững, Ủy ban nhân dân xã kính đề xuất, kiến nghị như sau:

Xem xét, hỗ trợ các chương trình, dự án, nguồn vốn để đầu tư hạ tầng, bảo tồn và phát huy giá trị các di tích lịch sử, văn hóa, tài nguyên du lịch tiêu biểu trên địa bàn xã.

Quan tâm hướng dẫn, hỗ trợ xã Sơn Tây Thượng trong công tác quy hoạch, định hướng phát triển du lịch, nhất là phát triển du lịch cộng đồng, du lịch sinh thái và du lịch văn hóa, lịch sử.

Đầu tư, nâng cấp hệ thống hạ tầng là điều kiện tiên quyết nhằm kết nối các điểm du lịch với trung tâm xã và các khu vực lân cận, bảo đảm an toàn cho du khách, đồng thời tạo điều kiện thuận lợi để người dân tham gia cung cấp các dịch vụ du lịch. Đây là hạng mục mang tính nền tảng, vượt quá khả năng đầu tư của người dân, do đó cần ưu tiên bố trí nguồn ngân sách nhà nước và lồng ghép các chương trình, dự án đang triển khai trên địa bàn.

Tổ chức các lớp tập huấn, đào tạo nghiệp vụ du lịch, kỹ năng làm du lịch cộng đồng cho cán bộ và người dân địa phương.

Quan tâm đầu tư phục dựng lễ hội truyền thống, bảo tồn nghề thủ công, phát triển du lịch trải nghiệm văn hóa, ẩm thực và sinh hoạt cộng đồng, góp phần gìn giữ giá trị văn hóa dân tộc, vừa tạo ra sản phẩm du lịch đặc thù, nâng cao giá trị gia tăng và thu nhập cho người dân địa phương.

Trên đây là Báo cáo hiện trạng, định hướng phát triển du lịch bền vững, du lịch cộng đồng xã Sơn Tây Thượng giai đoạn 2026 - 2030, định hướng đến năm 2045; UBND xã kính báo cáo Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch theo dõi, tổng hợp./.

Nơi nhận:
- Sở văn hóa, Thể thao và Du lịch;
- Thường trực Đảng ủy xã;
- Thường trực HĐND xã;
- CT, các PCT;
- Văn phòng HĐND&UBND xã
- Phòng Văn hóa - Xã hội;
- Các phòng, đơn vị liên quan;
- Lưu: VT.

TM. ỦY BAN NHÂN DÂN XÃ
KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH

Nguyễn Quyết Chiến